

Ռաֆֆի

Գերին Ավարայրի

(Վարդանանց պատերազմի ժամանակ)

Պարսից գետերի ափերի մոտով,
Գլուխս ծռած և տխուր սրտով,
Իմ բոլորտիքս զինվորներ պատած,
Ես թափառում եմ շղթայված ոտով:

Ես մի գերի եմ՝ անբախտ և թշվառ,
Ոչ ոք չէ լինում վշտիս մխիթար,
Միայն հնչումը ծանր շղթայի
Ինձ հիշեցնում է մտքեր չարաչար:

Ինձ հիշեցնում է Արաքս, Արարատ
Եվ Էջմիածին՝ մայր մեր գթառատ,
Ինձ հիշեցնում է քաղցրիկ Հայաստան
Եվ սեր հայրենյաց՝ սուրբ և անարատ:

Միրտս էրվում է, լերդս խորովվում,
Աչքերես առուք գետի պես հոսվում,
Եվ արտասուքն ինձի խեղդում է,
Խեղդում, ուշաթափ գետին է ձգում:

Գերեվարներից մի գրթոտ զինվոր
Մի՛ լար, ասում է, ով քաջ և հզոր,

Միշտ չես մնալ դու գերի մեր երկրում,
Եվ ազատություն կրգա քեզ մի օր:

Բայց դու մեզ երգես քո հայրենիքի՝
Քո Արարատա կորուսած փառքի՝
Նորա վեհության՝ անուշիկ երգը,
Երգես կմխիթարվի քո սիրտն ու հոգի:

Ես Արարատա կորուսած փառքը,
Ես մայր Արաքսի դառն արտասուքը,
Գահեն որբացած ծերուկ Մասիսի՝
Ինչպե՞ս ես երգեմ՝ ողբն ու սուգը:

Երբ արտասուքը թշվառ պանդխտի
Ցողում է հողն օտար աշխարհի,
Խոր սրտեն բխած նորա երգի ձայն
Հնչեցնում է օդն օտար երկնքի:

Բայց Հայաստանի գերին խեղճ, պանդուխտ,
Թո՛ղ ձեզի երգես յուր սրտի սուրբ ուխտ,
Որ նորա կենքի է միակ նպատակ,
Քանի ապրում է օտար երկնի տակ:

Ով իմ Հայաստան, սիրուն հայրենիք,
Հայկի և Արամա երկիր գեղեցիկ,
Թո՛ղ քաջքն Արտավազդա ինձ կորուսանեն,
Թե ես մոռանամ քո սերը քաղցրիկ:

Թո՛ղ իմ բազուկս չորանա իսպառ,
Թո՛ղ լեզուս լռվի, չըխոսի մի բառ,
Երբ պատերազմում, քո թշնամու դեմ,
Չըզոհեմ արյունս քո սիրո համար:

Թո՛ղ իմ աչքերը կուրանան շուտով,
Երբ քեզ ես նայեմ Վասակի սրտով,
Թո՛ղ իմ ականջներ իսպառ խրլանան,
Երբ չարիքդ լսեմ, մնամ ես անվրդով:

Երբ, տե՛ր, կըխնդրես վրեժն անբախտին,
Դու միտ բեր հային և հայի որդին,
Տե՛ս Ավարայրի լայն դաշտն ահարկու,
Շայի արյունով ներկված է գետին:

Թափի՛ր քո կրակ, քո կայծակ և հուր,
Լարե՛ քո աղեղ, նիզակ սայրիսուր,
Սասանա պարսկի որդիքն անիրավ,
Թող խոր դժոխաց լինեն կերակուր:

Երբ պատերազմի հնչեց ահեղ փող,
Միրտս նախանձի կզգա մի սուրբ դող,
Կըփշրեն շղթաս, ձեռքունս բաց սուր,
Կատնեն իմ վրեժը, հետո կմտնեն հող: